

Hyvää elokuista aamupäivää, hyvä juhlaväki

Kesä on aikaa, jolloin suku- tai sukuseurajuhlia on hyvä järjestää ja viettää. Piira-sukujen kantaisän sijoille on hyvä kokoontua viettämään sukujuhlaa, Kainuu näyttää kesällä parhaimman puolensa. Tämä kesä jää meille mieleen pitkästä hellejaksosta. Muistan myös parin viikon mittaisen hellejakson vuodelta 1972. Olin tuolloin suorittamassa varusmiespalvelusta Kainuun prikaatissa ja muistan hyvin sarkapuku päällä suoritetun hiostavan asepalveluksen. Nyt hellejakso oli huomattavasti pitempi. Ilmaston muutosta on havaittavissa, vaikka viimeiset viikot ovat olleet viileitä tai voisiko sanoa normaalia suomalaista kesäsäätä.

Hyvä juhlaväki,

Olin iloisesti yllättynyt, kun minua pyydettiin juhlapuhujaksi tähän juhlaan. Suuri kiitos siitä! Tämä on minulle kunniatehtävä.

Kerron aluksi hieman oman sukuni juurista. Isäni Martti syntyi täällä Sotkamossa. Myös isoisäni on syntynyt Sotkamon Tipasjoella. Lähisukumme on valunut virtaavien vesien myötä monien eri vaiheiden jälkeen Kuhmosta Sotkamoon, Kajaaniin, Pohjois-Karjalaan ja aina eteläistä Suomea myöten. Isäni ja hänen sisaruksensa ovat Väinö-setäni lukuunottamatta edesmenneitä. Väinö-setä on tänäänkin täällä paikalla. Hänen 90-vuotispäivänsä lähestyy, joten etukäteisnittelut Väinö sinulle nyt täällä sukujuhlissa.

Isäni Martti sekä sisarukset Paavo, Hilja Kolehmainen, Väinö, Tauno ja Veikko Piirainen, ovat osallistuneet sukujuhliin vuosien varrella usein, itselläni osallistumiskertoja on muutama. Myös veljeni Esa on kiinnostunut sukututkimuksesta, joten setien ja serkkujen tapaamisessa juttua on riittänyt esi-isistämme.

Itse olen syntynyt ja käynyt kansa- ja iltaoppikoulun Kajaanissa, opiskellut Hyvinkäällä ja Helsingissä sekä työskennellyt Helsingissä eri tehtävissä 14 vuotta. Viimeksi eduskunnassa kansanedustajana. Varsinaisen työni VR:llä olen tehnyt pääosin Kainuussa. Kirjoilla olen ollut aina Kainuussa.

Sukuni haara on Eskil Piiran vanhimman pojan Matin haarasta.

Hyvät sukuseuran jäsenet

Piira-suku on saanut vahvan perimän Kainuun korpimailta, karusta kainuulaisesta luonnosta. Eläminen ei ole ollut helppoa ja toimeentulo on ollut kovan työn takana. On paikallaan lyhyt kertaus historiasta ennen Eskilin aikaa.

Lainaus alkaa: Ensimmäiset suomalaiset saapuivat Kainuuseen ilmeisesti jo 1300-luvulla. Liminkalaiset ja karjalaiset ulottivat kalastus- ja metsästysretkensä Kainuuseen aina kalaisan Kainuun meren eli Oulujärven rannoille saakka. 1300-luvun alkupuolella nykyinen Kainuun alue kuului Limingan pitäjään. Vaikka Kainuun alue liitettiin vuonna 1323 solmitussa Pähkinäsaaren rauhassa Novgorodiin, jatkuivat suomalaisten vierailut Kainuussa tiheänä.

Kainuu oli siis liki asumaton erämaa aluetta 1500-luvulle saakka. Kustaa Vaasan hallintokaudella (1523-1560) Oulujärven seutua ryhdyttiin järjestelmällisesti suosimaan muuttopaikkana.

Ensimmäisten Savosta saapuneiden uudisasukkaiden arvellaan tulleen Kainuuseen jo 1530-luvulla. Kesti parikymmentä vuotta ennen kuin Kainuuseen ryöpsähti ensimmäinen laajemman mittakaavan savolaisekspansio. Venäläiset eivät luonnollisesti olleet kovinkaan mieltyneitä tähän Kustaa Vaasan

harjoittamaan laajentumispolitiikkaan, jossa heidän alueelle muutti jatkuvasti uusia asukkaita. Tästä seurauksena oli vuonna 1570 alkanut 25 vuotta kestänyt sota, joka tunnetaan nykyään pitkänä vihana. Lainausta loppu

Tämä edeltävä kuvaus on osin lainaus Kainuun Yrittäjien kirjasta ”Tervasta Talvivaaraan”, jonka yhtenä kirjoittajana on toiminut Jarkko Piirainen.

Kainuun asuttamisen muistomerkki sijaitsee Paltamon Kiehimävaaralla, jonne muistomerkki on pystytetty Kainuun asuttamisen 400-vuotisjuhlissa vuonna 1952.

Ei ole Eskilillä isillä, kuin ei myöskään Eskilillä itsellään ollut helppoa asettua asustamaan ja hankkimaan elantonsa Kainuun korpimailla.

Hyvät kuulijat,

Sukuseura on perustettu vuonna 1983 Eskil Piiran nimiin. Hän eli 1600-luvun alkupuolelta vuoteen 1696 pääosin Kuhmon Kiekinniemellä ja perusti sinne mittavan perheyhteisön. Ajan oloon sukunimeen on tullut muunnelmia kuten Piirainen, Piiranen, Piironen, Piironen, Piirala, Pirola. Minäkin olen joutunut aikoinaan nimenmuunnoksen kohteeksi. Hyvinkään konepajakoulussa opettaja kutsui minua Piiroseksi, oikaisin häntä, että nimeni on Piirainen.

Käytännössä sukunimi voi olla Piira-pohjaisten lisäksi mikä tahansa avioliittojen ja nimenmuutosten seurauksena. Sukua on levinnyt laajalle Suomessa ja ulkomailla muodostaen Piiraheimon. Tämän heimon yksilöllinen ja alueellinen tutkimus jatkuu. Näin sanotaan Piiraheimon kotisivuilla esittelykirjoituksessa.

Hyvä juhlaväki

Piira-suku on kokoontunut vuosikymmenien ajan Kuhmoon saamaan uutta tietoa sukututkimuksen etenemisestä sekä vaalimaan suvun perinteitä ja yhteenkuuluvuutta. Sukujuhlia ja -kokouksia on järjestetty tietyin väliajoin aina vuodesta 1982. Tuolloin järjestettiin ensimmäinen sukokokous, jossa yhteisöllisyys ja tieto sukujuurista sai liikkeelle sukututkimuksen, johon voimme nykypäivä nojata ja hankkia lisätietoa sukujen levinneisyydestä.

Sukuseurassamme on viimeisen tiedon mukaan jäsenenä 247 henkilöä. Sukumme on kuitenkin varsin laaja, sukuseuran hallitus onkin viestinyt jäsenten saamiseksi ja liittymiseksi sukuseuraan. On paikallaan meidän kaikkien panostaa jäsenten hankkimiseen. Suomalaisessa yhteiskunnassa on meneillään negatiivinen kierre yhdistystoimintaan liittyen. Se näkyy kaikilla yhdistystoiminnan sektoreilla, myös sukuseuramme jäsenyyden kehityksessä. Tämä on todella harmillista, kun tiedämme, kuinka tärkeää työtä tulevaisuuden kannalta sukuseuran toiminta on.

Ennen vanhaan sukuloitiin usein lähisukulaisia tavaten. Silloin ei ollut kännyköitä, eikä someviestintäsovelluksia. Kyläreissuilla saatiin tietoa kaikesta mahdollisesta sukulaisuuteen ja muuhun oman kylän tai laajemman alueen sukujen toimintaan liittyvää.

Miten sukulaisuus on pysynyt aikoinaan tiedossa? Papin kirjat ovat tärkeässä asemassa selvitettyä sukujen juuria. Myös tarinankerronnalla on ollut merkittävä vaikutus eri sukujen yhdistyessä naimakauppoja muodossa. Joskus kuuli sukulaisissa kyläillessä kerrottavan: ”Se kuuluu tuo Piiraisen Tuomas hakeneen vaimon Kuhmon puolelta, Pääkkösiä kuuluu olevan” tai ”Piiraisen Heikki nappasi Katermalta vaimon itelleen, mitä lie Korhosia kai.” Näin jutut ja tieto sukujen yhdistymisistä siirtyivät muiden läsnäolleiden tietoon ja levisi kuulijoiden eteenpäin viemänä edelleen. Näitä sukutarinoita tutkijatkin nykypäivänä kaipaavat, niistä saattaa löytyä uutta tietoa sukujen levinneisyydestä.

Hyvä juhlaväki,

Aikoinaan vieraillessani Kuhmossa toritilaisuudessa luokseni tuli paikallinen vanhempi mieshenkilö. Piiraisia kertoi olevansa. Hänen tietonsa Eskil Piiran toimista Kiekinkoskella oli vaikuttavaa. Hän kertoi Eskilillä olleen omat sotajoukotkin. No, näin varmaan oli, Eskilin tila oli silloisessa mittapuussa ns. ”Ökytila”, jolla oli merkittävät varallisuudet ja ”vainolaisten” turvaksi tuli pitää yllä pientä sotilasjoukkoa. Eskilin jälkeläisiä -kirjassa asiasta mainitaan tarkemmin.

Hyvät kuulijat

Eskil Piiran sukuseura on toiminut yli neljäkymmentä vuotta. Me Eskil Piiran jälkeläiset olemme Eskilin jälkeläisiä: Piira - Piirainen - Piironen - Piironen -teoksen myötä päässeet tutustumaan oman sukumme sukupolvien etenemiseen. Myös sukuseuran kotisivut ovat antaneet ajankohtaista tietoa seuran toiminnasta ja tutkimusten etenemisestä. Kiitokset sukuseuran hallitukselle ja muille toimijoille.

On paikallaan kiittää kirjan kirjoittajia ja käytännön toteutuksesta vastaavia, Tuula ja Jorma Piirasta Kuhmosta, merkittävästä työstä sukuseuran hyväksi. Paikallaan on myös kiittää sukuseuran hallituksen nimeämän toimituskunnan jäseniä, Jorma ja Tuula Piiraisen lisäksi Matti Piirasta Kajaanista, Tapio Piirasta Espoosta ja Pekka Piirasta Kuopiosta. Ennen kirjan valmistumista sukukokouksissa on ollut saatavilla tutkimuksen etenemisen myötä muutaman sivun käsittävää sukututkimusselvitystä. Eskilin jälkeläiset -kirja oli merkittävä edistys sukututkimuksen etenemisestä. Kiitokset vielä tekijöille!

Eskilin jälkeläisiä -teoksen ansiosta monella vähemmän sukua tuntevalla on ollut mahdollisuus tutkia oman sukuhaaran etenemistä aina sieltä 1600-luvulta saakka. Kirja on antanut hyvää tietoa ja syvyyttä Piira-suvun etenemiseen ja muiden sukujen yhdistymisiin Piira-sukujen kanssa. Suvun juuria on tutkittu 1500-luvulle saakka, mutta kantaisäksi on määritelty Eskil Piira.

Sukuseuran nimi muutettiin edellisessä sukukokouksessa PIIRA-HEIMO SUKUSEURA RY:ksi. Nimenmuutoksesta on tullut muutamia muutoksen tarkoitusta pohtivia viestejä. Nimenmuutokseen liittyy laajempi tarkoitus ja tutkimus Piira-heimojen laajuudesta. Sukuseuran hallituksen oli tarkoitus julkistaa uusi päivitys Piira-sukujen uusista suunnista. Kirjan nimeksi tulee PIIRA-HEIMON JUURIA JA OKSIA. Monista eri tutkimukseen liittyvistä seikoista johtuen kirja ei ehtinyt tämäänpäiväiseen juhlaamme. Sitä ei kuitenkaan ole heitetty unohduksen yöhön, vaan kirja julkaistaan vielä tulevan syksyn aikana, jolloin pääsemme tutustumaan uuteen tietoon sukumme yhteyksistä muiden sukujen kanssa. On kuitenkin sukujuhlissa hyvä antaa etukäteiskiitokset kirjan tekemisestä sukuseuran hallitukselle ja suuret kiitokset etenkin päätutkijalle FM Ari Kolehmaiselle. *Saamme kuulla päätutkijalta asiasta lisää tänään*

Lopuksi haluan lausua vielä Mikko Piiraisen kirjoittaman runon Piiraisen nimen alkuperästä. Runo on esitetty Eskil Piiran sukujuhlilla vuonna 1982.

Suuren sukumme nimenä
Piirasta pidämme oikeana,
aatelina aikain takaa.
Piruko muutti Piiroseksi,
pahahenki Piiroiseksi.

Mistä syntynyt on sukumme,
tarinassa näin tapahtui:
Oli äiti lapsinensa
venehessä vesien päällä,
oli Oulu lähellä.
Kapalossa kaunis vauva,
pulska poika pulleroinen
teljon päällä pyöreänä.

Ihmettelee ihmislasta
kulkijaa ja kunnioittaen
matkustaja mielin ylpein
puhkeaa jo puhumahan:
Niin on pyöreä kuin piiranen vain.

Poika tuli Piiraiseksi,
syntyi suku Piiraisien.
Suku suureksi rupesi,
levisi jo lukuisaksi

HYVÄÄ JUHLAPÄIVÄÄ !